

УТВЪРЖДАВАМ:
ХРИСТИНА ПЕТКОВА
ДИРЕКТОР:

**ПРОГРАМА
ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА
УЧИЛИЩЕ
УЧЕБНА 2020/2021 ГОДИНА**

Настоящата програма конкретизира заложените политики, мерки и дейности в Стратегията за ограничаване на отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2016 – 2020г.), съобразно спецификата и конкретните условия в Средно училище "Васил Левски", гр.Роман.

I. ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА ПРОБЛЕМА

1. Анализ на състоянието

Отпадането от училище или преждевременното напускане на образователната система е институционален, социален, а също и педагогически проблем, чието преодоляване е обект на целенасочена училищна политика.

През учебната 2020/2021 година в Средно училище "Васил Левски" в дневна форма се обучават **252** - ученици. В училището няма ученици, които попадат в дефинираните по-долу групи:

преждевременно напуснали училище (съгласно Препоръка на Съвета на Европейския съюз от 28 юни 2011г.) – лица между 18 и 24 години, които напускат системата на образование и обучение след завършване на основно или по-ниско образование и които не участват в никаква форма на образование или обучение;

отпаднали от училище – ученици до 18-годишна възраст, отписани от училище преди завършване на последния гимназиален клас, ако същите не са записани в друго училище.

За периода на предходната учебна година учениците са допуснали отсъствия, както следва:

При ежеседмичните проверки на документите за извиняване на отсъствията, както и в резултат на множество разговори с ученици с отсъствия училищният екип констатира, че:

1. Извинените отсъствия са направени по следните причини:

- ▶ здравословни, за които са представени съответните медицински документи;
- ▶ семейни, удостоверени със заявление от родител/настойник;
- ▶ за участие в извънкласни и извънучилищни дейности съгласно годишния план на училището и получени покани за включване в такива мероприятия.

2. Сред основните причини за натрупване на неизвинени отсъствия се открояват, както следва:

- ▶ Нежелание на ученика да учи

По-голямата част от отсъстващите ученици нямат трудности в усвояването на учебния материал, а по-скоро са с ниска мотивация и са под влияние на външни фактори.

- ▶ Липса на родителски контрол

Родителите в повечето случаи са заинтересовани от изхранването на детето си, а не от неговото обучение и резултатите от обучението. Част от учениците са деца на т.н. мигриращи родители, които работят в чужбина, а децата им се отглеждат от баби и дядовци или са сами. Не на последно място е и обстоятелството, че ученици от гимназиален етап са от други населени места, живеят на квартира, което на практика означава, че спрямо тях не се упражнява системен родителски контрол.

- ▶ Наличие на социални фактори

Част от учениците работят, за да си осигуряват средства.

- ▶ Липса на ефективни санкции за родители, чиито деца не посещават редовно училище

Училището не разполага с обратна информация колко реално са родителите със спрени помощи за деца, въпреки коректно ежесечно подаваните справки в Дирекция „Социално подпомагане“.

- ▶ Не съвсем ефективни са предимно административните санкции на ученици

2. Предприети мерки от училището по превенция и ограничаване на отпадането:

В Средно училище "Васил Левски" се изпълнява програма и се предприемат мерки за задържане в училище и на категория ученици, които поради липса на интерес или ниска мотивация не посещават редовно учебните занятия, имат пропуски в знанията си, допускат неизвинени отсъствия или търсят начини за неправомерно извиняване на отсъствията си. При тези ученици се наблюдават негативни прояви по отношение на дисциплината и междуличностното общуване в училище.

Както през първия срок, така и през втория срок обект на специално внимание бяха и учениците, при които се наблюдава липса на родителски контрол, немотивирани са и са с нисък социален и образователен статус, които през предходната учебна година са допусkali повече от 5 неизвинени отсъствия (20 ученици), както и такива с подобни проблеми през настоящата година (17 ученици). Въпреки съдействието от страна на МКБППМН – Роман, спрямо някои ученици бе постигнат успех с променлив характер.

В изпълнение на училищната програма от страна на училището са предприети мерки, както следва:

2.1. Административни мерки и работа с институциите за превенция на отпадането:

Отразяване на движението на учениците, проследяване на преместването, писма от/до приемащите училища и общини по местата на преместване на учениците.

- ▶ Наложени санкции от ПС за неизвинени отсъствия на 5 ученици.
- ▶ Търсене на съдействие от кмета на Община Роман за установяване на контакт с родителите по местоживеене и обсъждане на мерки и действия за коригиране поведението на ученика.

- ▶ Контрол на редовността на воденето и отчитането на отсъствията на учениците от учители и класни ръководители, коректно отразяване на отсъствията на учениците в училищната документация – 2 проверки.

2.2. Работа с учениците

- ▶ Изготвяне на индивидуална оценка на учениците в риск от отпадане и своевременно вписване в училищния регистър на застрашените от отпадане ученици.

- ▶ Предприемане на индивидуални мерки и дейности за превенция на ученици в риск на ниво училище и община.

- ▶ Включване в дейности на училищния ученически съвет и създаване на подкрепяща среда – организиране на ученически пространства, мини читални и места за отдих, гледане и обсъждане на филми с учебно-възпитателна цел, провеждане на занятия по метода „връстници обучават връстници“ и др.

- ▶ Паралелкови дейности и изяви за превенция на отпадане и работа с деца в риск съгласно плановете на класните ръководители.

- ▶ Индивидуална и допълнителна работа с учениците с отсъствия – консултации, беседи, възлагане на персонални задачи, стимулиране на положителни постъпки и изяви.

- ▶ Включване на учениците в риск от отпадане в извънкласни и извънучилищни дейности – участие в училищни празници, организиране на спортни празници и състезания, екскурзии и др.;

- ▶ Установяване на диалог училище – институции, имащи отношение към проблема и провеждане на съвместни инициативи с МКБППМН – Роман и инспектора от ДПС-МВР.

2.3. Работа с родителите

- ▶ Запознаване на родителите с нормативните актове и училищни документи (ЗПУО, ПДУ, мерки и др.), засягащи техните задължения и отговорности, както и с дейностите по превенция на ранното напускане на училище.

- ▶ Прилагането на нови подходи в работата с родителите – алтернативни родителски срещи, активно включване в общи дейности, родителите-партньори на училището.

- ▶ Индивидуална работа с родители на застрашени от отпадане деца, в т.ч. физическо посещение на адрес в семействата и работа „на терен“ в общността по местоживеене; присъствие на родител в училище до решаването на възникнал проблем и др.

2.4. Работа с педагогически специалисти и непедagogически персонал

- ▶ Изготвени училищни документи, насочени към подобряване на организационно-административната култура на длъжностните лица (Инструкция за организиране дейността на класните ръководители в часовете за консултиране на родители и ученици и водене на училищната документация, Инструкция за водене на дневник на паралелка V – XII клас, образци на писма до родители и институции, система за формално общуване с родители, Механизъм за контрол на редовното и точното отразяване на отсъствията на учениците в училищната документация и др.).

В резултат на изпълнението на програмата за учебната 2019/2020 година може да се направят следните изводи:

▶ Прилаганите мерки са оказали очакваното възпитателно въздействие и броят на допуснатите отсъствия, както и учениците, носители на отсъствия е значително по-малък в сравнение с предходните години.

▶ Повишила се е организационно-административната култура на учителите и класните ръководители по отношение на регистрирането и отчитането на отсъствията на учениците.

II. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. Ограничаване отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система чрез провеждане на целенасочена и ефективна училищна политика и координирани действия и мерки.

2. Осигуряване на институционална подкрепяща среда спрямо ученици в риск от отпадане чрез създаване на положителни нагласи към образователния процес, изграждане на мотивация за посещение на училище и участие в живота на училищната общност.

Изграждане на позитивна училищна среда чрез установяване на устойчив образователен диалог между училищната институция и семейната среда, споделяне на отговорностите и обединяване на усилията за постигане на качествено обучение, възпитание в споделени ценности и пълноценна социализация.

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Недопускане на ученици, отпаднали от училище или преждевременно напуснали образователната система.

2. Създадени условия и повишена мотивация за посещение на училище.

3. Подобряване на учебните резултати и осигуряване на своевременна и адекватна образователна подкрепа за развитието на учениците, включително на ученици от уязвимите групи.

IV. ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

1. Намаляване на отсъствията по уважителни и неуважителни причини с 10 % в сравнение с предходната учебна година:

▶ брой отсъствия в края на срока/учебната година;
▶ брой санкционирани ученици за отсъствия;
▶ брой ученици с 5 и повече неизвинени отсъствия;
▶ брой ученици, положили изпити за определяне на срочна и/или годишна оценка по учебни предмети поради допуснати отсъствия

2. Подобряване на учебните постижения на застрашените ученици.

3. Брой ученици в риск от отпадане, включени в училищни дейности.

4. Брой родители, на които е оказана институционална подкрепа.

V. ФИНАНСИРАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

1. От бюджета на училището.

2. Целеви средства за осигуряване на:

- ▶ учебници на учениците от V – VII клас;
- ▶ безплатен транспорт за пътуващите ученици до завършване на средно образование;
- ▶ стипендии – ученици след завършване на основно образование

3. От НП на МОН.

4. Проекти

VI. МЕРКИ И ПОЛИТИКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ПОДКРЕПА НА УЧЕНИЦИТЕ. ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОЗИТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА

Дейности за реализиране на мерките и политиките	Изпълнител/и	Срок
1. ПРЕВЕНЦИЯ И ПОДКРЕПА НА УЧЕНИЦИТЕ. ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОЗИТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА		
1.1. Изготвяне на анализ и оценка на досегашната училищна програма за превенция на отпадането и намаляване на отсъствията от училище.	Директор	Септември 2020
1.2. Приемане на политики и мерки за превенция на отпадането от училище в съответствие с Областната стратегия за ограничаване на отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система в област Враца	Директор	Септември 2020
1.3. Сформиране на училищни екипи за подкрепа на личностното развитие на ученици в риск съгласно разпоредбите на ЗПУО и Наредбата за приобщаващото образование.	Директор	Септември 2020 и при необходимост
1.4. Прилагане на нови подходи в работата с родителите: - участие в дейността на общественния съвет; - алтернативни родителски срещи; - съвместни дейности – по паралелки; - индивидуална работа с родители на застрашени от отпадане деца.	Класни ръководители	През цялата учебна година
1.5. Включване в плана на класните ръководители на дейности за превенция на отпадане и работа с ученици в риск и техните родители.	Класни ръководители	Септември 2020
1.6. Включване на учениците в риск от отпадане в специфични училищни дейности: - за изява на творческия им потенциал – училищни празници, състезания, конкурси и др.;	Ръководители на групи, учители	През цялата учебна година

<ul style="list-style-type: none"> - инициативи, насочени към гражданско, екологично, патриотично възпитание; - свободен достъп до училищна спортна база; - за кариерно ориентиране и консултиране; - за превенция на рисковете и здравословни житейски избори. 		
<p>1.7. Създаване на подкрепяща среда за учениците със специални образователни потребности (СОП) и условия за приобщаващо образование за ученици в риск от отпадане:</p> <ul style="list-style-type: none"> - изготвяне на индивидуални учебни програми и планове за подкрепа за личностното развитие на учениците в риск и с ниска мотивация; - консултиране и допълнителна работа; - целенасочена подготовка за НВО и ДЗИ; - недопускане на прояви на агресия и тормоз. 	Учители от училището	Октомври 2020 и при необходимост
1.8. Повишаване обхвата на учениците, включени в ЦОУД и осигуряване на условия за ефективното ѝ провеждане.	Класни ръководители, учител в група	През цялата учебна година
1.9. Дейности на ученическия съвет в подкрепа на ученици в риск от отпадане вкл. и по подхода „Връстници обучават връстници“.	Психолог и главен учител	През цялата учебна година
2. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ДЕЙНОСТИ		
2.1. Повишаване на уменията на педагогическите специалисти за: <ul style="list-style-type: none"> - работа с ученици с различни обучителни затруднения; - успешно взаимодействие между училището и семейството. 	Главн учител	През цялата учебна година
2.2. Осигуряване на безплатен транспорт на всички пътуващи ученици до завършване на средно образование.	Директор	През цялата учебна година
2.3. Изплащане на стипендии при условията и по реда на ПМС № 33 от 15.02.2013 г. за условията за получаване на стипендии от учениците след завършено основно образование.	ЗДАСД	През цялата учебна година
2.4. Консултиране на учениците в риск и родителите им относно възможностите за продължаване на обучението във форми, различни от дневна форма на обучение.	Психолог	През цялата учебна година
2.5. Ежемесечно подаване на информация в ИСРМ за ученици с 5 и повече неизвинени отсъствия.	Класни ръководители, Определено длъжностно лице за работа в ИСРМ - ЗДАСД	През цялата учебна година
2.6. Ежемесечно подаване на информация за отсъствията на учениците чрез информационната система на МОН – модул „Отсъствия“.	ЗДАСД	През цялата учебна година
2.7. Обхват на учениците, подлежащи на задължително училищно обучение до 16-годишна възраст: <ul style="list-style-type: none"> - отразяване на движението на учениците; - проследяване на преместването, писма от/до приемащите училища и съответните общини. 	ЗДАСД	През цялата учебна година и при необходимост
2.8. Съвместни дейности с Обществения съвет: <ul style="list-style-type: none"> - провеждане на родителски срещи за запознаване със законовите разпоредби, права, задължения и отговорности на всяка от страните по изпълнение на държавната политика за ограничаване на отпадането от училище и 	Директор, Обществен съвет	През цялата учебна година и при необходимост

намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система.		
2.9. Контрол по спазване на задълженията на учителите по регистриране на отсъствията на учениците, посещаемостта на учебните часове и извънучебните дейности.	Директор	През цялата учебна година
2.10. Контрол по спазване на задълженията на класните ръководители за оформяне и отчитане на отсъствията на учениците.	Директор	През цялата учебна година
2.11. Осигуряване на подкрепа на класни ръководители и учители в работата с ученици в риск: - консултации със специалисти и експерти от Д „СП“, МКБППМН, РУ „Полиция“ – Роман и др.	ЗДУД ЗДАСД	През цялата учебна година и при необходимост
2.12. Извършване на своевременна оценка на риска от отпадане и адекватна реакция спрямо ученици, застрашени от отпадане.	Класни ръководители	През цялата учебна година и при необходимост
2.13. Уведомяване на институциите (Община, МКБППМН, Дирекция „Социално подпомагане“) за прилагане на законови лостове по отношение на родителите, които не осигуряват присъствието на децата си в училище.	Директор ЗДУД ЗДАСД Класни ръководители	През цялата учебна година и при необходимост
2.14. Работа с родителите, които не осигуряват присъствието на децата си в училище: - информирание и консултиране на родителите по изпълнение на задълженията за осигуряване присъствието на децата им в училище, отговорности и превенция;	Директор ЗДУД ЗДАСД Класни ръководители	През цялата учебна година и при необходимост